

293

Besluit van 15 juni 1983 tot wijziging van de examengelden voor enige staatsexamens

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze minister van onderwijs en wetenschappen, van 3 maart 1983, nr. 3715/1164, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 115 en 116, zesde en zevende lid, en 99a van de Overgangswet W.V.O., artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 20, vierde lid, van de Wet van 25 december 1878 (Stb. 222), houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, vroedvrouw en apothekersassistent;

De Raad van State gehoord (advies van 4 mei 1983, nr. 05.83.0148/08.3.17);

Gezien het nader rapport van Onze minister van onderwijs en wetenschappen, van 7 juni 1983, nr. 4189/1164, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

In het Examengeldbesluit N-akten (Stb. 1957, 366)¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 1 onder a, b en c wordt in plaats van «tachtig gulden» telkens gelezen: f 105.

B

In artikel 2 wordt in plaats van «vijftig gulden» en «tachtig gulden» achtereenvolgens gelezen: f 65 en f 105.

ARTIKEL II

In artikel 8, tweede lid, van het Besluit staatsexamens kleuterleidster en hoofdleidster (Stb. 1971, 485)¹³ wordt in plaats van «tachtig gulden» gelezen: f 105.

ARTIKEL III

In het Koninklijk besluit van 15 februari 1973 (Stb. 56)¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

1. In artikel 1 onder I, onder II aanhef en onder a, en onder III wordt in de plaats van «tachtig gulden» telkens gelezen: f 105.

2. In artikel 1 onder IV wordt in de plaats van «vijf en zestig gulden» gelezen: f 85.

B

In artikel 2 wordt in de plaats van «vijf en zestig gulden» gelezen: f 85.

C

In artikel 3 wordt in de plaats van «vijf en zestig gulden» onderscheidenlijk «tachtig gulden» gelezen: f 85 onderscheidenlijk f 105.

ARTIKEL IV

In artikel 3, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 4 augustus 1955 (Stb. 366)¹ tot instelling van een staatsdiploma voor leraar in de stenografie en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma, wordt in de plaats van «f 80,-» en «f 65,-» achtereenvolgens gelezen: f 105 en f 85.

ARTIKEL V

In artikel 3, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 5 mei 1958 (Stb. 229)¹ tot instelling van een staatsdiploma voor leraar in het machineschrijven en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma, wordt in de plaats van «f 80,-» gelezen: f 105.

ARTIKEL VI

In artikel 5 van het Koninklijk besluit van 16 september 1949 (Stb. J 428)¹ tot instelling van examens ter verkrijging van een getuigschrift van tolk-vertaler wordt in de plaats van «f 80,-» gelezen: f 105.

ARTIKEL VII

In artikel 13, tweede lid, van het Besluit staatsexamens v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. 1978 (Stb. 623)² wordt in de plaats van «tachtig gulden» gelezen: f 105.

ARTIKEL VIII

In artikel 4, eerste lid, van het Besluit staatsexamen diploma's handvaardigheid (handenarbeid) (Stb. 1972, 155)¹ wordt in de plaats van «f 80,-» telkens gelezen: f 105.

ARTIKEL IX

In de Examenbesluiten lager onderwijs Fries³, handenarbeid⁴, tekenen⁵, nuttige handwerken voor meisjes⁶ en vrouwelijke handwerken⁷, in de Examenbesluiten lager onderwijs «Frans, Duits, Engels en Spaans»⁸, wiskunde⁹, handelskennis¹⁰ en lichamelijke oefening¹¹ en in het Examenbesluit lager onderwijs Esperanto¹², wordt de volgende wijziging aangebracht:

Artikel 6 wordt gelezen:

Artikel 6

De voor het afleggen van het examen verschuldigde som bedraagt f 85.

ARTIKEL X

In het Examenbesluit lager onderwijs land- en tuinbouwkunde (Stb. 1960, 339)¹ wordt de volgende wijziging aangebracht:

Artikel 6 wordt gelezen:

Artikel 6

De voor het afleggen van elk gedeelte van het examen verschuldigde som bedraagt: f 50.

ARTIKEL XI

In artikel 3, derde lid, van het Besluit pedagogisch getuigschrift N.O. (Stb. 1954, 36)¹ wordt in de plaats van «vijftig gulden» gelezen: f 65.

ARTIKEL XII

Artikel 1 van het Koninklijk besluit van 10 juni 1950 (Stb. K 224)¹ wordt gelezen:

Artikel 1

Het examengeld verschuldigd voor de toelating tot het examen voor apothekersassistent bedraagt f 65 met dien verstande, dat, indien het examen wordt afgelegd in twee gedeelten, voor het afleggen van elk der beide gedeelten van het examen een bedrag van f 50 in 's Rijks schatkist dient te worden gestort.

ARTIKEL XIII

In artikel 5, vierde lid, van het Besluit staatsexamen volledig bevoegd onderwijzer (Stb. 1976, 326)¹³ wordt in plaats van «veertig gulden» gelezen: f 50.

ARTIKEL XIV

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst, met dien verstande dat het voor het eerst van toepassing is op de staatsexamens die in 1984 aanvangen.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 juni 1981, Stb. 346.

² Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 oktober 1982, Stb. 577.

³ Stb. 1955, 413, zie 1.

⁴ Stb. 1955, 416, zie 1.

⁵ Stb. 1955, 417, zie 1.

⁶ Stb. 1955, 419, zie 1.

⁷ Stb. 1955, 420, zie 1.

⁸ Stb. 1960, 50, zie 1.

⁹ Stb. 1960, 51, zie 1.

¹⁰ Stb. 1960, 52, zie 1.

¹¹ Stb. 1960, 53, zie 1.

¹² Stb. 1964, 574, zie 1.

¹³ Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 juli 1982, Stb. 479.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 augustus 1983 nr. 152.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 15 juni 1983

Beatrix

De minister van onderwijs en wetenschappen,
W. J. Deetman

Uitgegeven de *vijfde* juli 1983

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

1. In de memorie van toelichting op de begroting voor het dienstjaar 1983 (Tweede Kamer, zitting 1982-1983, 17 600, nr. 2, blz. 87) werd aangekondigd dat de tarieven van de staatsexamens zoveel mogelijk kostendekkend zullen worden gemaakt. Het streven naar kostendekkende examengelden bij deze vorm van dienstverlening door de rijksoverheid is een gevolg van de slechte financiële positie van het Rijk. Daarbij is overwogen dat een oplossing voor de financiële problematiek in beginsel zowel in de sfeer van de uitgaven als van de ontvangsten gevonden zou kunnen worden. Vermindering van de uitgaven zonder de kwaliteit van de examens aan te tasten is slechts beperkt mogelijk, waarbij ik overigens aantekend dat uiteraard wel het nodige wordt gedaan om de uitgaven te beperken tot het in dit kader uiterst noodzakelijke. De reële mogelijkheid die aldus overbleef, was een tariefsverhoging c.q. verhoging van de inkomsten, zodanig dat uiteindelijk de kosten van de examens uit de tarieven zouden kunnen worden gefinancierd. Om twee redenen, waarop hieronder nader zal worden ingegaan, is besloten gefaseerd over te gaan tot kostendekkende tarieven voor alle staatsexamens: ten eerste zou in een aantal gevallen de stijging honderden procenten bedragen, en in de tweede plaats wordt nog overwogen in hoeverre er voldoende grond is uitzonderingen te maken op het aanvaarde principe van kostendekkende tarieven, waarbij onder meer bezien dient te worden in hoeverre goede gronden zouden zijn aan te voeren voor sterk uiteenlopende tarieven bij categorieën van onderling vergelijkbare staatsexamens. In dit verband zij nog opgemerkt dat voor het staatsexamen SPD al eerder een kostendekkend tarief is vastgesteld (Stb. 1982, 10).

2. Ik realiseer mij dat voor de minst draagkrachtigen drempels kunnen worden opgeworpen. Derhalve heb ik besloten de staatsexamengelden te betrekken bij de vergoedingen in het kader van de part-time studiefinancieringsregeling. Tot nu toe werden slechts vergoedingen verstrekt voor voorgeschreven boeken en leermiddelen, het cursusgeld en onder bepaalde omstandigheden de reiskosten. Onder het regime van de genoemde regeling vallen onder andere de part-time opleidingen voor m.a.v.o., h.a.v.o. en v.w.o. aan instellingen voor schriftelijk onderwijs en door het Rijk bekostigde avondscolen. Degenen die voldoen aan de inkomenseis van de opgemelde regeling, ten minste 23 jaar zijn, en een staatsexamen doen ter afsluiting van een studie die is genoemd in de regeling, kunnen met ingang van 1 augustus 1983 een vergoeding aanvragen.

3. De kosten van een staatsexamen bedragen soms een veelvoud van het huidige tarief. Zo kost bij voorbeeld een staatsexamen v.w.o., h.a.v.o. of m.a.v.o. ongeveer f 280 per kandidaat, terwijl het huidige tarief slechts f 80 bedraagt. Een staatsexamen voor een MO-akte kost zelfs meer dan f 600 terwijl het tarief eveneens slechts f 80 bedraagt. Het spreekt vanzelf dat een dergelijke kloof tussen de kosten en het tarief niet in één jaar kan worden overbrugd. In verband daarmee, en voorts in verband met de noodzaak van nader onderzoek, waarop ik hieronder bij punt 4 nog zal ingaan, is voorshands gekozen voor een gefaseerde aanpak met verhogingen gedurende een aantal jaren. Verhogingen met relatief hoge percentages zullen bij deze aanpak echter niet te vermijden zijn, aangezien de beoogde volledige kostendekking anders pas op zeer lange termijn zou kunnen worden bereikt. Gezien de geringe kostendekking bij de geldende tarieven wordt een examengeldverhoging die boven het gebruikelijke stijgingspercentage voor overheidstarieven over het tijdvak van een jaar uitgaat, alleszins aanvaardbaar geacht. Een en ander heeft geresulteerd in de voorliggende tariefsverhoging met 30% die van toepassing zal zijn op de examens die in 1984 aanvangen.

4. Het ligt in de bedoeling bij de volgende aanpassing van de tarieven, aan te geven in welk tempo de verdere tariefsaanpassingen zullen plaatshebben. Intussen zal nader onderzoek plaatsvinden naar de kosten van de

examens en de maatschappelijke relevantie van de diploma's. Ik acht het niet uitgesloten dat voor bepaalde staatsexamens, in verband met het belang dat wordt gehecht aan volwasseneneducatie en de waarde die wordt toegekend aan het bezit van het af te geven diploma, wordt afgeweken van het streven naar kostendekkende tarieven. Ook zal worden gekeken naar de totale opleidingskosten van een kandidaat. Voorkomen moet worden dat het tarief voor het staatsexamen te zamen met de overige kosten, waaronder bij voorbeeld het cursusgeld van een instelling voor schriftelijk onderwijs, prohibitief wordt.

Bij die taken zal aandacht kunnen worden besteed aan de uitkomsten van een onderzoek van het Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven inzake de onderwijsretributies, die in het eerste kwartaal van 1983 worden verwacht.

Ten slotte zal de structuur van de tarieven worden doorgelicht en waar nodig worden aangepast.

5. Volledigheidshalve zij vermeld dat in 1981 (Stb. 346) de laatste tariefsverhoging heeft plaatsgevonden en dat daarvoor in 1975 (Stb. 458) de meeste staatsexamengelden, in verband met het streven van de toenmalige regering naar afschaffing van retributies, werden verlaagd tot f 60. Voordien golden tarieven die varieerden van f 70 tot f 190.

6. Voorts heeft een technische aanpassing plaatsgevonden in enige besluiten. Waar het tot dusverre nog gebruikelijk was de tarieven aan te geven in letters, zal dit, om te komen tot een uniforme schrijfwijze, in het vervolg geschieden in cijfers.

7. De extra ontvangsten als gevolg van de voorgestelde verhoging zijn geraamd op f 300.000 per jaar.

De minister van onderwijs en wetenschappen,
W. J. Deetman